

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย ขณะเดียวกันเป็นจังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศไทยด้วย คือ มีประชากร 10,326,093 คน จากประชากรทั้งประเทศ 63,878,267 คน หรือร้อยละ 16.16 ของประชากรทั้งประเทศ (กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, 2553) จากการที่เป็นเมืองหลวง กรุงเทพมหานคร จึงนับว่าเป็นศูนย์กลางในทุกด้านของประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร ขณะเดียวกันกรุงเทพมหานครยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมอันดับหนึ่งของไทยที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติและได้รับการยกย่อง ว่าเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยวที่สุดในโลก ปี ค.ศ. 2010 จากการจัดลำดับเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของ Travel and Leisure นิตยสารด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูงสุดในสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลโหวตล่าสุดจากการออกแบบสอบถามผู้อ่านปรากฏว่า กรุงเทพมหานครได้รับรางวัลเมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในโลก World's Best Award เป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน (*ข่าวสารทั่วไป*, 2554) ซึ่งสะท้อนได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ด้านการท่องเที่ยวมีมูลค่าสูงที่สุดของประเทศมาโดยตลอดในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย ด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยวกรุงเทพมหานครคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 25-28 ของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยรวมที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 45-48 ของรายได้โดยรวมที่เกิดจากการท่องเที่ยวในไทยในแต่ละปี (*Report/ Rating ท่องเที่ยวกรุงเทพ*, 2554)

การท่องเที่ยวเป็นภาคเศรษฐกิจหนึ่งที่มีความสำคัญไม่แพ้ภาคส่วนอื่น ๆ เพราะรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศมีสัดส่วนถึง ร้อยละ 7-8 ของรายได้ประชาชาติ และยังช่วยให้ประเทศไทยเกินดุลจากภาคการท่องเที่ยวมาตลอด เพราะรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวไทยมากกว่ารายจ่ายที่นักท่องเที่ยวไทยเดินทางไปต่างประเทศ ถึงแม้รายได้เงินตราต่างประเทศจากนักท่องเที่ยวจะมีขนาดเพียง 1 ใน 10 ของมูลค่าการส่งออกสินค้า แต่รายได้ดังกล่าวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนไทย เนื่องจากมีหลายอุตสาหกรรมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและประการสำคัญ คือ การท่องเที่ยวใช้ทรัพยากรจากในประเทศเป็นหลัก

ในปี พ.ศ. 2552 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำรายงาน รายได้ประชาชาติด้านการท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก โดยนำรายได้จากการท่องเที่ยวมาพิจารณาในรายได้ประชาชาติ ซึ่งก่อนหน้านี้ รายได้ประชาชาติของไทย แบ่งออกเป็น 16 ภาคการผลิต ยังไม่มีการแสดงมูลค่าเป็นสาขาการท่องเที่ยวโดยตรง โดยในปี พ.ศ. 2552 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวมูลค่า 715,985.18 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.91 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product--GDP) เท่ากับ 9,050,715 ล้านบาท ทั้งนี้ กรุงเทพมหานครสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุด คือ 331,454.31 ล้านบาท (ร้อยละ 3.662 ของ GDP) รองลงมา คือ ภาคใต้มูลค่า 182,209.71 ล้านบาท (ร้อยละ 2.013 ของ GDP) ภาคตะวันออกมูลค่า 72,788.13 ล้านบาท (ร้อยละ 0.804 ของ GDP) ภาคตะวันตกมูลค่า 28,297.34 ล้านบาท (ร้อยละ 0.312 ของ GDP) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมูลค่า 27,213.14 ล้านบาท (ร้อยละ 0.3006 ของ GDP) และภาคกลางมูลค่า 15,185.14 ล้านบาท (ร้อยละ 0.167 ของ GDP) ในการคำนวณรายได้จากการท่องเที่ยวนี้ จะรวมค่าที่พักและค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของนักท่องเที่ยว (สยามจดหมายเหตุ, 2553)

สำหรับจังหวัดปลายทางที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุด (ดูตาราง 1) แสดงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงจากปีที่ผ่านมา จะพบว่า กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากที่สุด โดยอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวเข้ามามากที่สุด คือ พ.ศ. 2549 จังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว

รองลงมา ได้แก่ จังหวัดชลบุรี (พัทยา) จังหวัดภูเก็ต จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดตราด

จากการที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามายังจังหวัดกรุงเทพมหานครมากที่สุด (ดูตาราง 2) แสดงถึงรายได้จากนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า กรุงเทพมหานคร มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุด รองลงมา ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดชลบุรี (พัทยา) จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดตราด ทั้งนี้ รายได้จากการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครเพิ่มมาตลอดตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546 องค์กรที่รายได้จากการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครได้เริ่มลดลงตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2550 โดยลดลงจาก 336,411.69 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2549 เป็น 333,411.69 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550 หรือลดลง ร้อยละ 0.95 และลดลงเหลือ 331,454.31 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2552 (ลดลงจาก ปี พ.ศ. 2551 ร้อยละ 4.95) ทั้งนี้ จำนวนนักท่องเที่ยว (ดูตาราง 3) ที่เดินทางเข้ามายัง กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2552 (จำนวน 9,672,478 คน) ลดลงจาก ปี พ.ศ. 2551 (จำนวน 10,108,688) ร้อยละ 4.32 การที่จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามากรุงเทพมหานคร ลดลงมาส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครลดลงด้วย

ในปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยได้เกิดวิกฤติการณ์ทางการเมืองทำให้กระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามายังประเทศไทย และกระทบถึงรายได้จากการท่องเที่ยวด้วย โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุดซึ่งเคยส่งผลให้มีรายได้สูงสุดมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัดทิศทางการท่องเที่ยวของไทย ในปี พ.ศ. 2553 มีแนวโน้มทรงตัวต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2552 เพราะมีความเสี่ยงจากการลดลงของตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติในแทบจะทุกพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญของไทย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งคาดว่าจะได้รับผลกระทบมากที่สุด จากเหตุการณ์ชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองนับตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 จนถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ที่ได้เกิดเหตุการณ์รุนแรงถึงขั้นเผาทำลายอาคาร ซึ่งอยู่ในย่านธุรกิจ และการค้าสำคัญกลางกรุงเทพมหานคร มีผู้ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก ทำให้มีแนวโน้มจะสูญเสียรายได้ไปเป็นจำนวนไม่น้อยในปีนี้ (ศูนย์วิจัยกสิกร, 2553, หน้า 1)

ตาราง 1

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทย

(หน่วย: คน)

ปี พ.ศ./จังหวัด	กรุงเทพมหานคร	ภูเก็ต	เชียงใหม่	ชลบุรี	สุราษฎร์ธานี	ประจวบคีรีขันธ์	ตราด
พ.ศ. 2546	26,518,256	3,990,702	3,460,886	5,370,097	1,504,732	1,784,298	532,141
พ.ศ. 2547	29,304,153	4,050,077	3,399,906	5,497,144	1,639,686	1,906,177	607,970
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	+10.50	+1.48	-1.76	+2.36	+8.96	+6.83	+14.24
พ.ศ. 2548	32,791,448	4,793,252	3,898,543	6,189,644	1,732,263	2,004,603	830,989
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	+11.90	+18.34	+14.66	+12.59	+5.64	+5.16	+36.68
พ.ศ. 2549	36,172,138	4,499,324	5,590,326	7,236,704	2,422,066	2,315,081	1,045,764
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	+10.30	-6.13	+43.39	+16.91	+39.82	+15.48	+25.84
พ.ศ. 2550	35,953,546	5,005,653	5,356,867	7,882,541	2,579,621	2,439,159	1,139,543
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	-0.59	11.25	-4.17	+8.92	+6.50	+5.35	+8.96
พ.ศ. 2551	35,110,693	5,313,308	5,313,352	7,067,325	3,233,661	2,710,714	1,107,193
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	-2.34	+6.14	-0.81	-10.34	+25.35	+11.13	-2.83
พ.ศ. 2552	30,037,911	3,375,931	4,343,090	5,649,895	2,389,447	2,227,096	749,150
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	-15.41	-36.46	-18.26	-20.05	-26.10	-17.84	-32.33

ที่มา. จาก สถิติการจดทะเบียน ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคมปี พ.ศ. 2552 (หน้า 12), โดย สำนักงานสถิติ กรมการท่องเที่ยว, 2552, กรุงเทพฯ-

มหานคร: ผู้แต่ง.

ตาราง 2

รายได้จากนักท่องเที่ยว

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี พ.ศ./จังหวัด	กรุงเทพมหานคร	ภูเก็ต	เชียงใหม่	ชลบุรี	สุราษฎร์ธานี	ประจวบฯ	ตราด
พ.ศ. 2546	222,854.10	72,599.42	37,514.12	44,115.10	10,734.86	8,175.93	2,012.67
พ.ศ. 2547	267,758.92	73,263.70	38,290.92	41,837.88	12,376.41	7,629.83	2,576.48
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	+20.14	+0.91	+2.07	-5.16	+15.29	-6.67	+28.01
พ.ศ. 2548	306,873.79	85,670.63	45,066.89	50,280.93	13,832.18	8,469.56	7,624.49
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	+14.06	+16.93	+17.69	+20.18	+11.76	+11.00	+195.92
พ.ศ. 2549	336,621.89	77,595.88	39,785.06	55,305.05	21,530.71	8,480.82	8,235.65
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	+9.69	-9.42	-11.7	+9.99	+55.65	+0.13	+8.01
พ.ศ. 2550	333,411.69	94,329.52	38,894.25	61,698.46	21,901.19	9,215.22	8,846.52
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	-0.95	+21.56	-2.23	+11.56	+1.72	+8.65	+7.41
พ.ศ. 2551	348,748.62	101,684.4	38,135.33	65,462.06	23,784.67	9,860.28	7,172.67
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	+4.59	+7.79	-1.95	+6.09	+11.47	+6.99	-18.92
พ.ศ. 2552	331,454.31	94,006.88	32,605.79	47,828.36	36,515.98	9,188.19	3,895.04
% การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	-4.95	+7.55	-14.49	-29.93	+53.52	-6.81	-45.69

ที่มา. จาก สถิติการจดทะเบียน ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคมปี พ.ศ. 2552 (หน้า 13), โดย สำนักงานสถิติ กรมการท่องเที่ยว, 2552, กรุงเทพฯ-

มหานคร: ผู้แต่ง.

ตาราง 3

สถิตินักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามายังกรุงเทพมหานคร นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย โดยผ่านสนามบินสุวรรณภูมิ

(หน่วย: คน)

เดือน/ปี	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	% การเปลี่ยนแปลง	พ.ศ. 2553	% การเปลี่ยนแปลง
มกราคม	1,047,662	841,340	-19.69	1,113,597	32.36
กุมภาพันธ์	1,050,828	780,848	-25.69	1,069,974	36.99
มีนาคม	1,001,172	831,560	-16.94	951,105	14.38
เมษายน	868,178	731,505	-15.74	675,578	-7.65
พฤษภาคม	821,601	606,533	-26.18	464,124	-23.48
มิถุนายน	833,678	642,732	-22.90	586,535	-8.74
กรกฎาคม	923,171	777,451	-15.78	845,968	8.81
สิงหาคม	853,080	803,844	-5.77	834,381	3.80
กันยายน	625,396	729,263	16.60	783,771	7.48
ตุลาคม	749,976	862,263	14.97	863,556	0.15
พฤศจิกายน	687,625	959,093	39.48	1,002,724	4.55
ธันวาคม	646,321	1,106,078	71.13	1,142,837	3.32
ยอดรวม	10,108,688	9,672,478	-4.32	10,334,250	69.65
ไตรมาส 1	3,099,662	2,453,748	134.21	3,134,376	27.73
ไตรมาส 2	2,523,457	1,980,770	-21.51	1,726,237	-12.85
ไตรมาส 3	2,401,647	2,310,526	-3.79	2,464,140	6.65
ไตรมาส 4	2,083,922	2,927,434	40.48	3,009,117	2.77

ที่มา: จาก สถิติและฐานข้อมูลนักท่องเที่ยว, โดย สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2553, ค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2553, จาก <http://www.tourism.co.th>

ถึงแม้ว่ากรุงเทพมหานคร จะมีจุดแข็ง คือ การเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย มีความหลากหลายของสินค้าและสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงความสำคัญทางวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ มีสถานประกอบการที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวและความพร้อมในด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกันกรุงเทพมหานคร ก็มีจุดอ่อน คือ แหล่งท่องเที่ยวค่อนข้าง

การจัดกระจาย มีมลภาวะปัญหาทางด้านการจราจร ปัญหาการหลอกลวงรวมถึง
ค่าใช้จ่ายสูง

ในปี พ.ศ. 2553 ภายใต้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่เดินทางเข้ามา
ประเทศไทยทั้งหมดมีแนวโน้มลดต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิมก่อนเกิดเหตุการณ์
ความไม่สงบในกรุงเทพมหานครช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2553 คือ
จะเหลือประมาณ 14 ล้านคน ซึ่งลดลงต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิมที่ 15.56 ล้านคน
ย่อมกระทบต่อผลประกอบการธุรกิจไม่น้อย เพราะตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาตินับเป็น
แหล่งรายได้ที่สำคัญของภาคการท่องเที่ยวของประเทศ รวมไปถึงส่งเสริมการจ้างงาน
ทั้งทางตรงและทางอ้อมในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
โดยอาจจะการมีลดการจ้างงาน และการลดผลตอบแทนของพนักงานตามมา
อันจะส่งผลกระทบต่อไปถึงระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ทั้งนี้ผู้ประกอบการ
ธุรกิจท่องเที่ยวจึงต้องพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านท่องเที่ยวรวมทั้งสร้างจุดขาย
ที่แตกต่างกันเพื่อรองรับและดึงดูดนักท่องเที่ยวต้องไม่คำนึงว่าเป็นนักท่องเที่ยวคนไทย
หรือนักท่องเที่ยวต่างชาติภายใต้เงื่อนไขราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ซึ่งควรเป็นลักษณะ
ที่ยั่งยืนไม่ใช่ชั่วคราวเฉพาะในยามที่นักท่องเที่ยวต่างชาติหดหายเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อสร้าง
ความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวให้กลับมาใช้บริการซ้ำคราวต่อไป หรือรับรู้ถึง
ความคุ้มค่าของเงินที่จ่ายไปและความคุ้มค่าของเวลาที่เสียไป ซึ่งจะนำไปสู่การประชา-
สัมพันธ์ในลักษณะการบอกต่ออย่างกว้างขวาง

จึงเห็นว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรจะหันมาให้ความสำคัญ
ในการขยายตลาดนักท่องเที่ยวคนไทย โดยกระตุ้นให้คนไทยหันมาเที่ยว
ในประเทศมากขึ้น ควบคู่กับการกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งประเทศไทย
ยังคงมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายที่รอให้คนไทยผู้ซึ่งเป็นเจ้าของประเทศทุกคน
ควรไปสัมผัสและรู้จัก ประกอบกับมาตรการช่วยเหลือภาคท่องเที่ยวของรัฐบาล
ในส่วนของมาตรการภาษีเพื่อกระตุ้นให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศซึ่งจะมีผลช่วยให้
ผู้บริโภคมีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้นและอาจกระตุ้นให้คนไทยมีการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ
มากขึ้นได้พอสมควร ทั้งนี้ ประเมินว่าการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยว

คนไทย ในปี พ.ศ. 2553 อาจจะสามารถสร้างรายได้ประมาณ 4 แสนล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 จากปี พ.ศ. 2552 (ข่าวเศรษฐกิจ, 2553)

แต่ในขณะที่เดียวกัน ภาครัฐบาลก็ควรเร่งฟื้นความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยให้กลับคืนมาในหมู่นักท่องเที่ยวต่างชาติ และมีการสื่อสารให้รัฐบาลของแต่ละประเทศยกเลิกการประกาศเตือนนักท่องเที่ยวมิให้เดินทางมายังประเทศไทยได้โดยเร็ว รวมไปถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูภาพลักษณ์ด้านท่องเที่ยวของไทย ทั้งนี้เพื่อพลิกฟื้นภาคธุรกิจท่องเที่ยวที่ถูกกระทบจากเหตุการณ์อย่างรุนแรงทางการเมืองในช่วงที่ผ่านมาให้กลับสู่ภาวะปกติ ที่จะส่งผลดีต่อภาพรวมการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศตามมาในที่สุด โดยเฉพาะผลกระทบทางเศรษฐกิจจากปัญหาการเมืองต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและแนวทางแก้ไขต่อไป (ข่าวเศรษฐกิจ, 2553)

อย่างไรก็ดี การดำเนินธุรกิจนำเที่ยวนั้น ทางกระทรวงการท่องเที่ยวได้ออกพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ปี พ.ศ. 2551 เพื่อควบคุมการประกอบการท่องเที่ยวให้อยู่ในระเบียบและภายใต้การปฏิบัติเดียวกัน ทั้งนี้ ตั้งแต่มีพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ปี พ.ศ. 2551 แล้วได้มีการจดทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ดูตาราง 4)

ตาราง 4

จำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว จำแนกตามประเภทใบอนุญาต
(หักยกเลิกแล้ว)

(หน่วย: ราย)

ประเภทใบอนุญาต	รวม	สำนักงานทะเบียน			
		กรุงเทพมหานคร	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ต่างประเทศ	2,985	2,293	142	423	127
ในประเทศ	839	501	114	175	39
เฉพาะพื้นที่	3,317	442	725	2,135	15
รวม	7,141	3,236	981	2,743	181

ที่มา. จาก สถิติการจดทะเบียน ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคม ปี พ.ศ. 2550, โดย กรมการท่องเที่ยว, 2550, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

นอกจากนั้น มิ่งสรรพ์ ขาวสะอาด และอัครพงษ์ อินทอง (2553, หน้า 7) ซึ่งได้รับทุนจากกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาประเทศไทย จำนวน 4,754 คน ในคำถามว่า นักท่องเที่ยวคิดว่าการมาเที่ยวไทยคุ้มค่าหรือไม่ และนักท่องเที่ยวคิดว่า จะกลับมาเที่ยวไทยใหม่หรือไม่ โดยแยกคำถามต่าง ๆ ทั้งก่อนเกิดและหลังเกิดปัญหาทางการเมือง ผลการวิจัย พบว่า วิกฤติการเมืองมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ไทยสูงสุด (ซึ่งภาพลักษณ์เป็นด้านที่ไทยได้เปรียบสูงสุด คือ บรรยากาศทางสังคม และความพร้อมของความปลอดภัยต่ำลง) ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวที่อยู่ในสถานการณ์วิกฤติ ยังคงต้องการกลับมาเยือนประเทศไทยอีก และจะยังคงแนะนำให้เพื่อนฝูงและครอบครัว ถึงแม้ว่าความพึงพอใจต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในไทยจะลดลง และความคุ้มค่า (ด้านเงิน เวลา และประสบการณ์) จากการมาเที่ยวไทยจะลดลงก็ตาม

จากการที่การท่องเที่ยวของประเทศไทยอ่อนไหวต่อเหตุการณ์ทางการเมืองทำให้กระทบต่อการเข้ามาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร และกระทบถึงการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการการท่องเที่ยว จึงเป็นที่มาของความสนใจการศึกษาถึง ปัญหาการเมืองส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงผลกระทบ จากปัญหาการเมืองต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว
ในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาการเมืองส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว
ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหาที่จะทำการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้านผู้ประกอบการธุรกิจ
นำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ศึกษาข้อมูลของผู้ประกอบการทั้งด้านการประกอบธุรกิจ
การบริหารงานและทัศนคติต่อการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
รวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลกระทบต่อการประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยเฉพาะปัญหาทาง
การเมือง

2. ขอบเขตประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว
ในเขตกรุงเทพมหานคร จาก 4 แหล่ง จำนวน 400 ราย ได้แก่ บริเวณสีลม สุขุมวิท
ถนนข้าวสาร และถนนเพชรบุรีตัดใหม่

3. ขอบเขตระยะเวลาในการเก็บข้อมูล โดยออกแบบสอบถามผู้ประกอบการ
ธุรกิจนำเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม -
30 มิถุนายน พ.ศ. 2554

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาการเมืองส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว
ในกรุงเทพมหานคร มีวิธีการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการออกแบบสอบถาม ซึ่งจะมีลักษณะเป็นข้อมูลภาคตัดขวาง (cross sectional data) ใช้วิธีเลือกตัวอย่างจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 400 ตัวอย่างรวบรวมข้อมูลในเดือน ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554 - มิถุนายน พ.ศ. 2554 และแบ่งการเก็บข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจากพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สุขุมวิท 100 ตัวอย่าง สีลม 100 ตัวอย่าง ถนนข้าวสาร 100 ตัวอย่าง และถนนเพชรบุรี 100 ตัวอย่าง โดยการออกแบบสอบถามให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวกรอกข้อมูล ตามความเป็นจริง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) รวบรวม ข้อมูลทางด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถิติและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่

2.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2.2 กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2.3 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

2.4 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2.5 สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

2.6 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

2.7 เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ คุชฎินิพนธ์ และข้อมูลจากหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบทฤษฎีและแนวความคิดในการกำหนดแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง

โดยที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 3,236, ราย (ดูตาราง 4) ซึ่งนับว่า มีประชากรขนาดเล็ก วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มที่เหมาะสมจึงใช้สูตรของ Krejeie and Morgam (อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2548, หน้า 178-179) ดังนี้

$$S = \frac{NX^2P(1-P)}{d^2(N-1) + X^2P(1-P)}$$

โดยที่

$S = n$ = กลุ่มตัวอย่าง

$d = E$

อย่างไรก็ดี Krejeie and Morgam ได้จัดทำตารางสำเร็จไว้และจากค่าประชากร 3,236 ราย จากตัวอย่าง = 341 – 347 ราย ผู้วิจัยจึงได้ปรับจำนวนตัวอย่างให้เป็น 400 ราย โดยแยกทำการสัมภาษณ์จากบริเวณที่มีสถานประกอบการหนาแน่น 4 แห่ง แห่งละ 100 ราย คือ บริเวณสีลม สุขุมวิท ถนนข้าวสาร และถนนเพชรบุรีตัดใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยแสดงข้อมูลในรูปตาราง และร้อยละ (percentage) เพื่ออธิบายถึงคุณลักษณะทั่วไป ผลการประกอบการ และผลกระทบจากปัญหาการเมือง
2. การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (descriptive statistical analysis) เป็นสถิติที่ใช้ในการบรรยายหรืออธิบายลักษณะต่าง ๆ ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรที่ใช้ในการศึกษาเท่านั้น ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพมหานครถึงระดับผลกระทบและความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา โดยการนำข้อมูลสถิติจากการสัมภาษณ์มาอธิบายประกอบการพรรณนา

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่.....1.7.10.2555.....
เลขทะเบียน.....248610.....
เลขเรียกหนังสือ.....

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การท่องเที่ยว (tourism) หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของการเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการหารายได้หรือทำงานประจำ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เดินทางกับธุรกิจ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ภาครัฐบาลที่ดูแลการท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว (บุญรัตน์ มณีบุตร, 2547, หน้า 13)
2. ธุรกิจนำเที่ยว (tour company) ตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ปี พ.ศ. 2551 ได้ให้ความหมายของธุรกิจนำเที่ยวไว้ว่า คือ ธุรกิจเกี่ยวกับการนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวหรือเดินทางไปเพื่อวัตถุประสงค์อื่น โดยจัดให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง อันได้แก่ สถานที่พัก อาหาร มัคคุเทศก์ หรือบริการอื่นใดที่กำหนดในกระทรวง (พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2553, 2553, หน้า 2)
3. นักท่องเที่ยว (tourist) หมายความว่า ผู้เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาหาความรู้ การบันเทิง หรือการอื่นใด (พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวฯ, 2553, หน้า 2)
4. ผู้นำเที่ยว (user guide) หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการดูแลและการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ (พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวฯ, 2553, หน้า 2)
5. ค่าบริการ (service charge) หมายความว่า ค่าจ้างและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวจ่ายให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว สำหรับการจัดการให้บริการ หรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทางสถานที่พัก อาหาร หรือการอื่นใด (พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวฯ, 2553, หน้า 2)
6. ดุลการท่องเที่ยว (balance of travel) หมายถึง รายรับจากการท่องเที่ยวลบด้วยรายจ่ายจากการท่องเที่ยว (สุนนา วงศ์ภาคี, 2545, หน้า 27)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยเรื่องปัญหาการเมืองส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร คือ

1. เพื่อนำผลศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบในการลงทุนหรือเป็นแนวทางแก้ไขวางแผนการพัฒนาการประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไป

2. เพื่อเป็นแนวทางของหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบหรือรัฐบาลได้ทราบถึงผลกระทบจากการเมืองต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพมหานครและสามารถหาแนวทางแก้ไข หรือมาตรการที่สามารถแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว